

GASILEC

Glasilo Gasilske zajednice Dravske banovine

**Letnik
XL**

V Ljubljani, dne 20. oktobra 1936

**Štev.
10**

Izhaja vsak mesec. Posamezna številka 2.50 Din, za inozemstvo 3 Din

Vsebina:

	Stran
Druga žalostna obletnica	111
Komandant George Guesnet mrtev	112
Wojciech Goluhovski — predsednik Poljske gasilske zveze	112
Vesti starešinstva gasilske zveze kraljevine Jugoslavije	112
Vesti starešinstva gasilske zajednice za Dravsko banovino	114
Bojni strupi	114
Misli pri sestavi požarno policijskih predpisov	119
Četni predsednik in poveljnik	120
Gasilstvo in Rdeči križ	121
Dopisi	122

Gasilske čete, pozor!

Nov izum!

Preden si nabavite **obveze za cevi**, Vas vljudno vabimo, da naročite **1 komad za poizkušnjo**. — **Cena: 10 cm dolga obveza Din 18,—, 20 cm dolga Din 24,—**
Pri večjem odjemu primeren popust!

Kregar & Fajdiga
tehnične in elektrotehnične potrebščine

K a m n i k

Založil odbor »Gasilske zajednice za Dravsko banovino«. Odgovorni urednik Jože Turk
Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani (predstavnik Francé Štrukelj)

Izhaja mesečno. — Letna naročnina Din 30.—.

Ugodno naprodaj:

**1 parna,
1 deželna in
1 snemalna brizgalna**

Vse brizgalne so kompletne in v prav dobrem stanju. Na ogled pri upravi podpisane čete.
Prostovoljna gasilska četa Žalec, župa sreza Celje.

***Gasilci, kupujte pri trdkah,
ki inserirajo v „Gasilcu“!***

G a s i l s k e č e t e , p o z o r !

Nabavite si najcenejše opasače za moštvo in starešine pri direktnem producentu. Vzorec ustreza vsem predpisom in je odobren od Vatrogasnega saveza Kraljevine Jugoslavije v Beogradu pod br. 1114 s dne 7. maja 1935 ter registriran pod br. 29 v Savezni pisarni. — Ob večjem odjemu popust!

»Indus« TOVARNA USNJA IN USNJENIH IZDELKOV
družba z o. z. Ljubljana, Sv. Petra c. 72

Gasilske čete, pozor!

Preden si nabavite potrebne cevi, Vas vljudno vabim, da si ogledate mojo zalogo **normalnih gasilskih cevi**

najfinejše kakovosti, izdelke slovite češke tovarne H. Klinger, za katero imam samoprodajo za vso Slovenijo. Cevi je preizkusila komisija gasilske zajednice Dravske banovine v Ljubljani in nabavo istih priporoča

Ivan N. Adamič

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 31

MARIBOR, Vetrinjska 20 CELJE, Kralja Petra 33

Velika zaloga: Gumiranih cevi vseh vrst, gum. spiralnih sesalnih cevi. Normalne spojke iz la. medenine itd.

Najnižje cene!

Zahtevajte cenik!

Samoprodaja gasilskih cevi!

Druga žalostna obletnica

Dve leti sta že za nami, drugič smo se zbrali ob Tvoji sliki, naš vladar, da počastimo Tvoj spomin, Tvojo veličino in Tvoje junaštvo! Drugič smo poromali letos v duhu do Tvojega zadnjega počivališča tam na tihem Oplencu in se poklonili Tebi, ki si se tako junaško žrtvoval daleč v tujini za svojo mlado državo in svetovni mir, ki Ti je bil veliki cilj.

Ni obledel v naših srcih spomin na Te! Tvoj duh vedno živi med nami in nas bodri k vztrajnemu in požrtvovalnemu delu za državo, ki si za njo prelil svojo kri, ki si za njo dal svoje življenje!

Padel si kot borec za svetovni mir, ki ga oni, ki so izprožili na Tebe usodne strele, nočejo! Zgled si nam, močan in silen zgled, kako se moramo mi, Tvoji sinovi, žrtvovati in boriti za mir! Dobro vemo, da si se boril za ta veliki cilj vseh velikih mož zato, ker si vedel, da bo le v miru lahko rastla in se razvijala država, ki si jo pomagal osvoboditi in ustvariti s svojo junaško vojsko svojemu velikemu očetu Petru I. Osvoboditelju! In zopet Ti obljubljam, da bomo hodili po potih, ki si nam jih začrtal Ti!

Slovenski gasilci se klanjamo Tvojemu velikemu spominu. Vedno bomo stali ob strani Tvojemu nasledniku — sinu, našemu mlademu kralju Petru II., — ki je prevzel po Tebi velike naloge in dolžnosti! Danes, ob drugi žalostni obletnici, ponovno obljubljam, da bomo čuvali in branili Jugoslavijo in njene pravice vedno in povsod!

Tebi, naš blagopokojni kralj in Vitez, slava!

Komandant George Guesnet mrtev

Gasilci, ki so se udeležili leta 1930. našega kongresa, se gotovo spominjajo prijaznega starčka, ki je na kongresu zastopal francosko gasilstvo.

Iz Pariza prihaja vest, da je nenadoma umrl v starosti sedeminsedemdesetih let. Velike so njegove zasluge za francosko gasilstvo. Francosko vlado je zastopal na mnogih kongresih. Bil je tajnik mednarodnega tehničnega komiteja. Posebna njegova zasluga je ustanovitev pomožnega sklada za gasilske sirote in vdove. S tem plemenitim delom si je osvojil srca vseh francoskih gasilcev, posebno pa srca njihovih vdov in sirot, ki so ga nazivali »našega dedka« — grand-pere. Prejel je najvišja domača in inozemska odlikovanja. Tako ga je tudi bivša »Jugoslovanska gasilska zveza« v Ljubljani imenovala za svojega častnega člana in mu je starosta Turk osebno izročil v Parizu diplomu in znak.

Z njegovo smrtjo je utrpelo francosko gasilstvo veliko izgubo. Izrekamo mu svoje najgloblje sožalje.

V smislu pravil francoske gasilske zveze se je takoj po pogrebu prezidenta komandanta Guesneta določil njegov naslednik.

Dolgoletni zaslužni podpredsednik francoske gasilske zveze komandant Lerondeau iz Soisson-a je postal njegov naslednik.

Novi prezident je dobro znan tudi v inozemskih gasilskih krogih. Čestitamo mu k njegovi izvolitvi z željo, da bi njegovo delo rodilo kar največ plemenitih sadov v korist gasilstva ter pomagalo uresničiti njegove plemenite cilje.

Wojciech Goluhovski — predsednik Poljske gasilske zveze

Gazeta Strażacka, Varšava, 1. septembra 1936. poroča, da je za predsednika Poljske gasilske zveze imenovan tovariš **Wojciech Goluhovski**.

G. Wojciech Goluhovski se je rodil leta 1888. Po končani gimnaziji je študiral pravo v Lwowu in pozneje medicino v Münchenu.

1928. leta je bil izbran za predsednika Zveze malopoljskega gasilstva vojvodine lvovske, stanislavske in tarnopoljske. To čast je obdržal do njegove likvidacije po novem zakonu, a pozneje je bil imenovan za starešino gasilstva v vojvodini lvovski. To je bil do uveljavljanja zakona o organizaciji gasilstva, ko je bil imenovan za I. podstarešino Poljske gasilske zveze.

Gosp. Goluhovski je bil član internacionalnega komiteja, kjer je vedno aktivno sodeloval. Tako so postali pozorni nanj vsi svetovni gasilski delavci.

Za svoje požrtvovalno delo na polju poljskega gasilstva je prejel od Zveze odlikovanje »Złoty Znak Związku« in zlato medaljo za zasluge.

Vesti starešinstva gasilske zveze kraljevine Jugoslavije

Iz XL. seje starešinstva gasilske Zveze kraljevine Jugoslavije, ki je bila 28. septembra 1936. leta v Beogradu.

Poročilo starešine o odložitvi napovedane seje Zvezine Uprave.

Po krajši debati je sklenjeno:

1. Da bo seja Zvezine Uprave 28., 29. in po potrebi 30. oktobra 1936. Na tej seji se bo razpravljalo izključno o vežbovniku.

2. Predlog glede Pragmatike se odloži za prihodnjo sejo Zvezine Uprave, zato da preštudira Pragmatiko poseben odbor. Pripombe, ki so že poslane glede Pragmatike, se naj razmnožijo in dostavijo vsem članom odbora, ki je bil izvoljen na prejšnji seji.

Dohodki Zveze po proračunu za 1936./37. leto.

Ministrstvo za telesno vzgojo naroda se zaprosi, da pozove vse banske uprave, naj zahtevajo gasilski doprinos od vseh onih zavarovalnic, ki ga še niso plačale in ta doprinos razdele gasilskim ustanovam v smislu Zakona in uredbe.

Vprašanje gasilskih mask.

Sklenjeno je, da se z razpisom obveste vse gasilske čete, da lahko za svoje potrebe nabavljajo civilne maske M. 1933. Priporoča se pa, da se te maske nabavijo v manjših količinah in da se predhodno preizkusijo po gasilskih četah, a rezultati naj se javijo Zvezi.

Sestava komisije za samaritanske izpite.

Po krajši debati se sklene, da se t. 7. čl. 5. Predpisa o strokovni izobrazbi izda to-le pojasnilo:

V smislu čl. 19. Pravil gasilske službe se more v kakšni četi ustanoviti samaritanski odsek samo v tem primeru, če je vsaj en oddelek z najmanj dvema rojema. V nasprotnem primeru naj četa ne formira samaritanskega odseka.

Ako se zaradi premalega števila članov-samaritanov ne more ustanoviti samaritanski odsek (v tem primeru četa nima ne »pročelnika« in ne vodje samaritanskega odseka), naj se komisija za polaganje podčastniških in gasilsko-samaritanskih izpitov (čl. 5. t. 7. Predpisa o strokovni izobrazbi) izpolni z enim zdravnikom iz najbližje gasilske čete, ki ga določi gasilska župa (zajednica), ako že četa nima svojega zdravnika.

V primeru, da v četi obstoja samaritanski odsek, a »pročelnik« (ali vodja) tega odseka ni zdravnik (kar se lahko zgodi z ozirom na čl. 33. Pravil o gasilski službi), pride v komisijo za polaganje podčastniških in gasilsko-samaritanskih izpitov poleg osebe, ki jo predvideva t. 7. čl. 5. Predpisa o strokovni izobrazbi, še en zdravnik, ki ga odredi nadrejena župa (zajednica).

Gradnja gasilskih domov v zvezi z odlokom za zgraditev potrebnih zavetišč za zaščito pred napadom iz zraka.

Sklene se, da se prošnja pošlje Ministrstvu v pojasnilo z mnenjem, da se zgornji odlok ne nanaša na manjše mestne in podeželske čete, temveč samo na čete v večjih mestih.

Pojasnilo ali more biti ista oseba član v dveh gasilskih četah in ali je lahko član čete, ako stanuje izven sedeža njegove čete.

Sklenjeno je: Ista oseba ne more biti izvršujoči član v dveh gasilskih četah, kajti v smislu predpisov upravlja svoje gasilske dolžnosti lahko le v eni in ne v dveh gasilskih četah.

Oseba, ki stanuje izven sedeža gasilske čete, je lahko izvršujoči član te čete samo v tem primeru, če je njegovo stanovanje v bližini sedeža čete, tako da lahko vrši gasilske dolžnosti, čeprav v njegovem kraju ne obstoja gasilska četa.

Pojasnilo: ali je lahko rezervni član član župne uprave.

V smislu § 9. Zakona o organizaciji gasilstva se smatra rezervni član kot izvršujoči član in je torej lahko član uprave gasilske župe.

Izdelava učbenika za delo gasilskega naraščaja.

Sklenjeno je, da se od vseh zajednic zaprosi za predloge glede izdelave posebnega učbenika za delo gasilskega naraščaja in da se potem razpiše »konkurs«. Istočasno se pošlje Ministrstvu prosvete prošnja, da se gasilstvo uvede v šolski program kot obvezen ali neobvezen predmet.

Preizkušanje ročnih aparatov.

Sklenjeno je, da se preizkušanje ročnih aparatov vrši skupno meseca maja vsako leto, tako da se vsaj mesec dni prej določi natančen datum preizkušnje in se objavi v gasilskih časopisih. Poleg tega se o tem obveste vse zajednice in industrijske zbornice, kakor tudi firme, ki so se doslej zanimale za preizkušnjo. V kolikor bi posamezna tvrdka prosila, da se preizkušnja njenih aparatov vrši posebej kakšen drug dan, se lahko temu ugodi s tem, da nosi vse stroške dotična tvrdka sama.

Vesti starešinstva gasilske zajednice za Dravsko banovino

Način vlaganja proračunov občinam.

Z ozirom na odredbo ministrstva za telesno vzgojo naroda O. Br. 2747 z dne 12. avgusta t. l. pobirajo občine posebne doklade do 5 % izključno za gasilske namene. Te doklade morajo vnašati v svoje letne proračune in jih tudi potem v polnem obsegu izplačevati gasilskim četam. Priporočamo vsem četnim upravam vlaganje s proračuni opremljenih svojih prošenj pravočasno občinam, da morejo vnašati primerne podpore za gasilstvo. Razen tega izvoda naj se dostavijo še dva župni upravi za arhiv in en izvod za sresko upravno oblast, ki pregleduje in odobrava občinske proračune.

Sprejemanje novega članstva v gasilske čete.

Dodatno k sporočilu v 9. številki naznanjamo še zelo primeren nasvet izza zadnje seje osrednjega odbora, da je za sprejemanje novincev najprikladnejši čas spomladi, ker edino v toplim poletju je mogoče temeljito izvežbati novo članstvo ter ga vsestransko pripraviti za odgovorno gasilsko službo.

Dostavitev Janez Furlanove knjige.

Od kraljevske banske uprave Dravske banovine vsem četam podarjene knjige »Sodobna gasilska služba« čaka tu na odpravo nad polovica na listino, ki je bila dostavljena vsem četam z okrožnico št. 5 z dne 5. septembra t. l. Ta prejemna potrdila moramo predložiti darovalki. Pričakujemo z gotovostjo, da bodo čete le posegle po tem lepem in dragocenem darilu, katerega mora imeti v svojem arhivu vsaka četna uprava.

Bojni strupi

(Nadaljevanje.)

Kihavci dražijo nosno sluznico in povzročajo kihanje ter dražijo grlo in oči. Ti strupi so prav tako kratkotrajnega učinka in vsi učinki, ki jih povzročajo, hitro sami od sebe izginejo. Ti strupi imajo to posebnost, da prodirajo skozi navadno cedilo maske, t. j. skozi cedilo, ki nima posebnega (arziškega) dela filtra.

Vode in hrane, ki je zastrupljena s temi strupi, ne smemo uporabljati ne za ljudi ne za živali, ker so to arzenove spojine, ki bi nas in živali smrtno zastrupile.

V skupino kihavcev spadajo arzini, in sicer: difenil - klorarzin, difenil - cijanarzin itd.

Pravi strupi prodirajo z vdihavanjem zastrupljenega zraka skozi dihala v kri in se od tu razširijo povsem telesu in ovirajo živce in rdeča krvna telesa pri njihovem delu.

V to skupino spadata dva najopasnejša strupa: cijanvodikova kislina in ogljikov monoksid. Prvi učinkuje na živce, drugi na kri. Oba strupa povzročata hitro smrt po nekaj vdihih, če je zrak močno zastrupljen. Najbolj običajno se zastrupljenja s cijanvodikovo kislino in ogljikovim monoksidom dogajajo v zaprtih prostorih, ker se ta dva strupa, ki sta lažja od zraka, na odprtem prostoru zelo hitro izgubita.

Bombe s strupi so navadno velike (od 500 do 1000 kg) in so zelo opasne, če jih avijon vrže na zelo naseljene kraje. Bombe, napolnjene z mehurjevci (iperitom), lahko tvorijo strupene površine, ki bi jih le težko razkužili (desinficirali) in ki bi zavirale promet. Doseže se to z razprševanjem iperita iz avijona v obliki fine rose. V tem primeru lahko zastrupijo velike površine (po dolžini do 10 km).

Pri uporabi strupov je treba računati razen na neposredno dejstvo tudi na velik moralen učinek. Nepoučenost o učinku strupov in stalen strah rušijo disciplino in povzročajo paniko.

Močan veter, dež ali sonce ovirajo uporabo bojnih plinov. Tudi pozimi se nekateri strupi ne dajo uporabljati, ker le malo hlapijo ali zato, ker je nemogoče stvoriti smrtnonevarno koncentracijo (nasičenost v zraku) strupa.

4. Kar se tiče bakterij, te niso bile uporabljene v pretekli vojni kot borbena sredstva, čeprav so vojskujoče se države večkrat poskušale onečistiti vodo v vodnjakih s človeškimi ali živalskimi odpadki ali pa so poskušali povzročiti epidemije med živalmi (konji in voli).

Iz avijonov lahko mečejo stekleničice, ki so napolnjene s kužnimi klicami (kolere, tifusa, griže itd.) ali pa spuščajo s padali inficirane živali (pse), ki bi naj razsejale strupene klice in tako povzročile epidemijo v notranjosti sovražne države. Razen tega se lahko z različnimi paraziti uničujejo pridelki obširnih polj.

Mogoče je tudi, da bodo sovražniki volhuni okužili pitno vodo (rezervoarje), kar je odločilnega pomena za širjenje epidemije.

Poskusi v prejšnji vojni nam dajo slutiti, da bodo bakteriološko orožje gotovo uporabljali v bodoči vojni. Mnoge države se že pripravljajo na bakteriološko vojno in preiskujejo možnosti uporabe kužnih klic, v svrhu razširjenja epidemije pri nasprotniku.

5. Strojnice.

Letala so navadno oborožena s strojnici, ki služijo predvsem za boj v zraku s sovražnimi letali. Toda te strojnice lahko uporabljajo tudi za obstreljevanje ljudi na zemlji, če se ti pojavijo v malih ali večjih skupinah in se premikajo na odprtem prostoru.

Da pa more letalo na ta način uspešno rabiti strojnice, se mora spustiti nizko in je v tem primeru tudi samo izpostavljeno obstreljevanju strojnic branilcev na zemlji.

6. Topovi.

Večji tipi avijonov so oboroženi tudi z lahkimi brzostrelnimi topovi, v prvi vrsti za samoobrambo v zraku. Ni pa izključeno, da bodo streljali s temi topovi tudi na zemljo.

Posredna sredstva.

Letake, običajno tendenciozne vsebine, bodo metali na zemljo iz aeroplanov z namenom, da nepovoljno vplivajo na moralo in razpoloženje vojske, civilnega prebivalstva in organov raznih javnih služb.

Razen tega lahko spustijo iz aeroplanov s padali tudi ogleduhe in oborožene oddelke, da bi vohunili, podpihovali prebivalstvo proti državni oblasti ter uničevali razne važne objekte, ki služijo predvsem obrambi itd.

III.

Sredstva za obrambo.

Vedno večje izpopolnjevanje aviatike dela obrambo iz dneva v dan težjo. Od svetovne vojne dalje pa vse do danes je aviatika zelo povečala svoj delokrog udejstvovanja, nosilnost, brzino in višino, enako je tudi kolikor toliko rešen problem motorja brez šuma s tem, da so izdelali pripravo za zmanjšanje motornega brnenja.

Treba je pa seveda tudi vedeti, da so se dandanes tudi zelo izpopolnila sredstva za aktivno napadanje aeroplanov.

Poleg tega pa mora biti obramba organizirana v detajle, da bodo obrambna sredstva vsaj zmanjšala riziko in izgube na ljudstvu, materialu na najmanjšo mero, če že ne bodo mogla onemogočiti napada iz zraka.

Obramba pred zračnim napadom se izvede z aktivnimi in pasivnimi sredstvi.

Aktivna sredstva so ona, s katerimi se lahko doseže sestreljevanje sovražnih aeroplanov in se preprečuje ali pa onemogočuje njihovo delovanje, tako da ti ne morejo dospeti do cilja in če dospejo do njega, da se jim onemogoči svobodno in prosto delovanje. Takšna sredstva so: **aeroplani, protiletalska artilerija, strojnice in reflektorji.**

Aeroplan je močno obrambno sredstvo proti zračnemu napadu, toda ni mu mogoče popolnoma onemogočiti sovražne aeroplan in jim preprečiti, da pridejo do cilja.

Protiletalska artilerija je danes glavno sredstvo in orožje, s katerim razpolagamo na zemlji za obrambo pred sovražnimi aeroplani. Izpopolnjuje se z aviacijo. Po vojni je tehnika streljanja dosegla zelo velike uspehe in lahko rečemo, da so uspehi paralelni, če ne večji od uspehov, ki jih je dosegla aviacija.

Strojnice se uspešno uporabljajo proti aeroplanom, ki letijo nizko, vsaj izpod višine 1000 metrov.

Reflektorji pomagajo pri iskanju sovražnih aeroplanov ponoči, jim otežajo kretanje in orientacijo s tem, da jih vlovijo v svetlobni snop, da tako osvetljen aeroplan služi kot cilj pilotom lovcev.

Vsa aktivna obrambna sredstva se izpopolnjujejo in si pomagajo in v njih skupnem delovanju je njihova moč.

Aktivna obrambna sredstva pa niso dovolj močna, da bi nam sama po sebi zagotovila popolno varnost. Ta sredstva lahko številčno zmanjšajo sovražno zračno flotiljo in prisilijo sovražnika, da odvrže bombe predčasno, tako da ne pogodijo cilja, da letalski napad onemogočujejo in preprečijo, da bi sovražna letala porušila važne objekte (električne centrale, tovarne, železniška postajališča, mostove itd.).

Iz tega razloga je potrebna tudi organizacija **pasivnih** obrambnih sredstev, ki so mnogoštevilna, zelo komplicirana in predstavljajo enega najtežjih problemov.

1. Zaščita pred zažigalnimi bombami in prva pomoč osebam, ki so jim prizadejala vžigalna sredstva škodo.

Današnje naše zgradbe imajo mnogo materiala, ki se rad vžge, ter bi v primeru uporabe zažigalnih bomb od strani sovražnika zažgale strešno konstrukcijo, kakor tudi ves lahko vžigljiv material, ki se navadno nahaja na podstrešjih zgradb (leseni zaboji, kovčegi, stelja itd.), ko bi prodrle skozi streho.

Sedanje številčno stanje gasilstva v velikih mestih ne bi bilo dovolj veliko, da bi lahko gasili takoj veliko požarov, ki bi jih povzročile zažigalne bombe in zmesi, vržene iz aviona. Gašenje otežujejo gotove okoliščine, kakor n. pr. to, da je vse prebivalstvo zbrano v zavetiščih, ker se požar težko javi, saj so navadno pretrgane telefonske zveze in vodovodne cevi, da so nekatere ulice zasute z ruševinami, medtem ko so druge zastrupljene z vojnimi strupi in jih je treba obiti, da je mesto neosvetljeno itd. Vse to dokazuje, da je lahko delo takšnih bomb najopasnejše in da so lahko uničene cele vrste zgradb. Takšne bombe pa lahko imajo tudi velik moralni vpliv poleg materialnega.

Najboljša zaščita pred zažigalnimi bombami je: ulice v naseljenih krajih (velikih mestih) naj bodo široke in hiše oddeljene druga od druge z vrtovi.

Izkoristijo se naj nove metode v zgradbi strešnih konstrukcij iz negorljivega materiala ali pa, da se običajna strešna konstrukcija premaže s specialnimi negorljivimi zmesmi.

Tla na podstrešju naj bodo iz betona, ki je debel vsaj 8 cm ali pa s slojem peska (debel 15—20 cm) z namenom, da vžigalnim bombam branijo takšne plasti udar v spodnje prostore stavb.

Izpod podstrešja se naj umakne ves lahko vnetljiv material (deske, zaboji, slama itd.) in ostali nepotrebni material, da je gibanje na podstrešju lažje.

Da je vsaka zgradba preskrbljena s pripravami za gašenje in ostalimi sredstvi za preprečevanje požara, ki se naj nahajajo neposredno ob samem vhodu na podstrešje (zaboji s suhim peskom ali zelo fino zemljo, lopate, posoda z vodo, v katero se naj vsiplje nekaj soli, da se ne skvari).

Na dvorišču se naj uredi hidrant z daljšimi gumijastimi ali lanenimi cevmi in po možnosti večja cisterna z vodo.

Hišnik zgradbe se naj navadi obratovati z vsemi temi sredstvi, kajti on mora biti v primeru napada iz zraka takoj s temi pripravami na podstrešju in takoj začeti z gašenjem požara, če so ga povzročile vžigalne ali eksplozivne bombe; nikakor ne sme čakati na prihod gasilske čete. Ševeda smejo takšno nalogo vršiti le določeni in izvežbani ljudje.

Tovarne in drugi obrati morajo prav tako imeti ves material za gašenje pri svoji gasilski četi.

Končno je pa potrebno, da so gasilske čete ojačene z ostalim prebivalstvom, ki jih treba seveda že v dobi miru seznaniti z vsem delom pri gašenju požara.

Pri napadu iz zraka morajo biti gasilci vedno v domovih in se jih ne sme uporabljati za druge posle in naloge (n. pr. za odstranjevanje ruševin itd.), temveč morajo biti pripravljeni samo za gašenje požara.

Priprave pri vseh gasilskih četah naj bi bile enake, da se lahko priprave iz manj ogroženih mest uporabijo v močnejše ogroženih in da bi lahko gasilska četa iz kakšnega drugega mesta pritekla na pomoč gasilski četi na drugem mestu.

Pri gašenju požara, ki je povzročen od posebnih zažigalnih bomb, je treba pomniti nastopno:

Male elektron bombe se lahko gase iz dovolj velike razdalje z močnim curkom vode. Preprečevati je treba polivanje takšnih bomb z malimi količinami vode.

Fosforne bombe se najbolje gase z raztopino 50 gramov modre galice na liter vode. Požar, ki je nastal zaradi takšnih bomb, se gasi kakor običajni požar.

Prva pomoč osebam, ki so jih zadela vžigalna sredstva.

Vžigalna sredstva, ki so bila uporabljena v zadnji vojski, so bila: termit, fosfor in razne zmesi vžigalnih tekočin.

Pri eksploziji takšnih bomb se delci vžganega fosforja, termita in ostalih sredstev razletijo daleč naokoli in lahko povzročajo precej močne opekline.

Prva pomoč v takšnem primeru obstoja v sledečem:

Pri opeklinah, ki jih je povzročil fosfor, je treba takoj preprečiti nadaljnje gorenje fosforja t. j. treba je takoj rano (na roki, nogi ali katerem koli drugem delu telesa) potopiti v toplo vodo. Fosfor se topi pri 44—45 stopinjah, tako da se da iz tega dela, ki je potopljen v vodo, izprati fosfor ali pa obrisati s tamponom, ki ga držimo s pinceto.

Posebno pozornost je treba posvetiti temu, da se vsak najmanjši delič fosforja odstrani.

Zdravljenje takšnih opeklin, ki se slabo celijo, je istovetno z zdravljenjem opeklin, ki jih je povzročila vročina (lanen zejtin in krečna voda v enakih delih, helioterapija, topel zrak itd.).

Opekline, povzročene od termita, se zdravijo prav tako, kakor opekline, ki jih je povzročil ogenj. Termit razvija veliko vročino (približno 3000 stopinj) in vžiga in vpepeljuje ne samo gorljiv material, temveč tudi najdebelejše železne nosilce.

Opekline, ki so jih povzročile zmesi raznih vžigalnih tekočin, se zdravijo tako, kakor običajne opekline, ki jih je povzročil plamen (lanen zejtin in krečna voda, helioterapija itd.).

(Dalje.)

Misli pri sestavi požarno policijskih predpisov, ki temeljijo na gasilskih izkušnjah in na tehnično znanstvenih temeljih.

(Nadaljevanje.)

Ako se vprašamo, kakšen način prej omenjenih razmotrivanj in spoznavanj v požarno policijskem delovanju inženirjev pride v poštev pri gasilcih Dunaja, tedaj hočemo v kratkem opozoriti na razna in v posameznih zakonih predvidena dela dunajskega gasilstva. Določba v uredbi poslovanja s filmi je v avstrijskih pokrajinah iz leta 1922. Lastnosti filma v požarno tehničnih ozirih so tako znane, da jih moramo proučevati podrobneje. Kratko opozarjam na sledeče:

1. nizka temperatura vnetja;
2. odcepitev vžigalnih plinov, odnosno brezplameni razkroj pri segrevanju;
3. velika afiniteta zračnega kisika v primeru požara;
4. velika površina, ki v rahlem stanju posebno pospešuje gorenje.

Te lastnosti filma so se upoštevale pri sestavi zakona na ta način, da se hranitev filmov dovoljuje le v posebnih, za to urejenih prostorih, preko 50 kg le v zgornjih delih poslopij in preko 4000 kg le v posebnih prtljičnih stavbah. Skladišča morajo imeti primerne odprtine za zračenje, poslopja morajo poleg tega imeti primerno prožne stene, da se prepreči učinek eksplozije ali pa, da ga kolikor mogoče ublažimo. Vsa skladišča in delavnice morajo imeti direktne izhode na prosto.

Ti dalekosežni varnostni ukrepi so se morali predvidevati, ker se zaradi prej omenjenih lastnosti celuloze mora računati z izredno veliko hitrostjo gorenja, zaradi česar je prva pomoč zelo dvomljiva ter se mora računati v največ primerih na popolno uničenje filmskega materiala, ki se nahaja v kakšnem skladišču. Gasilski tehnik je moral ustvariti vse ukrepe, da zavaruje vse ljudi, zaposlene pri filmski industriji.

Enaka načela veljajo z ozirom na isti material tudi za kino gledališča. Prostor za aparaturo mora biti tako zgrajen, da je ločen od gledališke dvorane. Kino operaterju mora biti mogoče, da v primeru požara brez nevarnosti zapusti prostor, a obiskovalci gledališča tega sploh ne smejo opaziti, odnosno zvedo za vse le zaradi prekinitve predstave.

Pojdimo na drugo polje, ki prihaja prav v sedanjem času v poštev zaradi velike uporabe. To so mineralna olja. Pri tem moramo upoštevati:

1. Vžigalna in plamenska točka je pri lahkih vrstah zelo nizka.
2. Napetost površja je pri lahkih vrstah malenkostna, radi tega prizadevanje, da se doseže čim večja površina.
3. Hitrost gorenja je pri lahkih vrstah zelo velika in se razširitev gorenja vrši naglo le po površini, medtem ko se prevod toplote v globino vrši le počasi, ker so olja slabi prevodniki toplote.

4. Temperatura izparivanja je pri lahkih oljih zelo nizka, radi tega velika možnost razvoja eksplozivnih par, pri čemer je eksplozivni okoliš zelo velik.

Te lastnosti mora upoštevati gasilski tehnik. Odstraniti mora vsako vžigalno možnost, predvsem mora omejiti možnost velike površine in preprečiti razvoj eksplozivnih oljno parnih koncentracij. Radi svoje velike gorljivosti je v Avstriji prepovedano kuriti z mineralnimi olji v gledališčih in sličnih poslopijih.

(Dalje.)

Četni predsednik in poveljnik

Pred uveljavljanjem zakona o organizaciji gasilstva je vodil gasilsko društvo v tehničnem in administrativnem pogledu načelnik. Zakon pa je deokrog ločil in tako imajo sedaj naše čete predsednika in poveljnika. Kljub točnim določbam zakona v § 25. morajo pa župe in včasih celo zajednica razsojati spore, ki izvirajo iz napačnega pojmovanja in nepoznavanja delokroga ter vmešavanje v posle drugega, ker se obojestransko večkrat greši.

Po čl. 54. pravil gasilske službe imata četni predsednik in poveljnik isti čin in položaj. Tega pa ne sme izrabljati na eni strani poveljnik, ker je predsednik le najvišji predstavnik čete, ki jo tudi zastopa, na drugi strani pa ne predsednik z vmešavanjem v strokovno-tehnične zadeve, ki spadajo izključno v delokrog poveljnika. Glavni cilj, ki ga morata imeti pred očmi oba vodilna poslovalca, naj bo sporazumno delo v prosep čete. Vsak naj se točno zaveda, da je on tu zaradi čete in članstva, ne pa obratno, da je četa in pa članstvo zaradi gotovih poslovalcev ali celo njihovih osebnih koristi. Zato morata zlasti oba vodilna poslovalca izločiti pri izvrševanju svoje službe vsako samoljubje, častihlepje, osebne koristi in druge podobne razvade ali napake, ki ne smejo kvariti značaja prostovoljnega gasilca.

Oglejmo si najprej delo, pravice in dolžnosti predsednika. Že po zakonu je točno določeno, da vodi upravne (administrativne) posle čete, ki jo zastopa tudi pred oblastmi in drugimi osebami. On je torej najvišji predstavnik (reprezentant) čete na zunaj in tudi na znotraj. Skrbeti mora za dobrobit in premoženjsko stanje čete, čuvati pa tudi njen ugled. Predsednik sklicuje in predseduje sejam upravnega odbora ter vodi tudi skupščine čete. Pri tem pazi na pravilen potek in red na ta način, da ne dopušča nepotrebne debate o zadevah, ki niso na dnevnem redu na eni strani in na drugi, da daje besedo vsakemu po vrstnem redu, kot se je pač oglasil. Čim se gotova zadeva zadostno objasni ali kadar stavi kdo konkreten (vsestransko obrazložen) predlog, ga takoj da na glasovanje. Kakšen pa naj bo odnos predsednika do tehničnega dela v četi? Pod tehničnim delom razumemo vse vrste gasilske službe, kot delo na požarišču, pri vajah, poplavih in drugih nesrečah in povsod, kadar nastopa četa kot celota. Na vsak način je dobro, da se predsednik zanima tudi za tehnično delo čete, ne sme se pa v to delo vmešavati, ker je to izključno poveljnikova zadeva. Kadar pride predsednik n. pr. na vežbališče, ga mora poveljnik na vsak način pozdraviti in to s četo. Po obstoječih predpisih pa poveljnik ni dolžan predsedniku raportirati ter predsednik tudi nima pravice zahtevati raporta. Ravno raport nekateri predsedniki izrabljajo, da potem sami dajejo ukaze in navodila o tehničnem delu. Če pa poveljnik iz takta in spoštovanja predsedniku raportira, je pač to njegova stvar, kar pa ne sme predsednik na noben način izrabljati.

Posebno previden pa mora biti predsednik, kadar govori pred zbranim članstvom, zlasti po vajah, požaru ali drugih nastopih. Mnogo je bilo že primerov, da je poveljnik pred prihodom predsednika opozarjal na napake ali jih celo grajal, predsednik je pa potem na vse načine hvalil delo članstva. Na ta način jemlje predsednik ugled poveljniku, ruši disciplino in poruši vse to, kar je poveljnik po dolgem trudu dosegel. Zato mora predsednik vedno, kadar hoče članstvo pohvaliti ali sploh izraziti kakšno mnenje o delu čete, vprašati o tem poveljnika in napraviti to le sporazumno z njim.

Kaj pa v primeru, kadar je predsednik tehnično morda bolj podkovan kot poveljnik in opazi, da dela ta proti predpisom ali nepravilno v smislu

taktike? Tudi v tem primeru ne sme predsednik pred članstvom zapovedovati ali kritizirati poveljnikovega postopanja. Najbolje je, da ga opozori med štirimi očmi in pouči kako naj postopa. To bi bilo na mestu in tovariško. Uvideven in pameten poveljnik zaradi tega ne bo užaljen, ampak celo hvaležen, če so bili nasveti umestni. Ko bi pa to ne zaleglo, je edino pravilno, da predsednik na seji upravnega odbora opozori poveljnika na nepravilnosti njegovega poslovanja. V bodoče bodo pa itak poveljniki morali imeti predpisan izpit in se takšni primeri sploh ne bodo mogli pojavljati. Sicer je pa stvar župne uprave, da odstavi in izmenja nesposobne poveljnike.

Poveljnik je edini tehnični vodja čete in kot tak tudi odgovarja za svoje delo upravnemu odboru in skupščini čete ter nadzornim gasilskim ustanovam.

Hi koncu naj še omenim, kako postopamo v primeru, če gre pri kakem nastopu s četo tudi njen predsednik. Po novem načrtu vežbovnika je za takšne nastope, kadar gre predsednik s četo n. pr. k maši, prireditvi sosedne čete itd., predvideno nastopno: ko se četa urejuje, stopi predsednik z onimi člani upravnega odbora, ki niso uvrščeni v četo, nekoliko ob strani ali za poveljnikom. Ko je že vse pripravljeno za odhod in četa razvrščena n. pr. v kolono dvojnih redov, prosi poveljnik predsednika, naj gre na odločeno mesto. Predsednik odide potem s svojim spremstvom pred četo in se postavi tako, da je v sredi, kadar ima v spremstvu še dva člana uprave, če je pa samo eden, je predsednik na desni strani. Poveljnik pa se postavi ob levi strani kolone (na sredi) in poveljuje odhod.

Pri mimohodu (defileju) pa koraka četa s poveljnikom na čelu, dočim gre predsednik kot četni zastopnik v skupino onih častnikov, ki tvorijo spremstvo najvišjega dostojanstvenika, pred katerim čete defilirajo.

Ponovno poudarjam, da naj predsednik in poveljnik izvršujeta vsak v svojem delokrogu poverjene posle in se ravnata točno po predpisih. Na ta način ne bosta prišla nikoli v nasprotja. V skupnem, sporazumnem, složnem in nesebičnem delu bosta gotovo dosegla ono, kar mora biti njihov skupni in glavni cilj: vzorno gasilsko četo. S takšnim postopanjem pa bosta gotovo dosegla oba velik ugled tudi pri članstvu.

Kaloh Alojzij, Studenci:

Gasilstvo in Rdeči križ

Letos praznujemo 60-letnico Rdečega križa, humanitarnega društva, ki ima sorodne cilje in smotre, kakor mi gasilci. Zato je potrebno in prav, da se spomnimo te obletnice in da poiščemo poti in sredstva za skupno delovanje obeh naših vzvišenih ustanov.

Nam, ki smo doživeli svetovno vojno in spoznali zlasti pri sanitetnih oddelkih strahote svetovnega klanja, je ideja samaritanske pomoči prešla v meso in kri. Ne moremo si predstavljati, da bi mogli reveža, bolnika ali ranjenca pustiti v nesreči, bedi in v bolečinah, ne da bi mu pomagali.

Se so ljudje na svetu, ki usmiljenja ne poznajo, ampak drvijo čez drn in strn, samo da postavljajo oltarje zlatemu teletu — denarju, vse drugo pa smatrajo za brezбриžno delo. Zlasti dandanes, ko svet omahuje in se vrednote — kulturne in gospodarske — od dne do dne razveljavljajo in je poštenja vedno manj na svetu. Ideja splošne kulturne ustanove z namenom človekoljubne propagande je potrebna bolj kot kdaj prej.

Med gasilci so sanitetni oddelki že nekaj dobro poznanega, saj ima skoraj vsaka četa že svojega samaritana, ki pomaga ne samo gasilcem, ampak tudi drugim ponesrečencem pri požarih in nezgodah. Nekatere čete so si omislile celo priprave za pomoč pri živalskih nezgodah. Vse to kaže na veliko izpopolnitev ciljev gasilske čete, ki pomaga povsod, kjer je pomoč potrebna. In to še celo — brezplačno, kar je za današnje razmere važno. V tej smeri je napredek gasilskih čet treba samo pozdraviti in omogočiti tehnično izpopolnitev moštvu tudi v samaritanski stroki.

Je pa prav potrebno, da se ideja Rdečega križa med gasilci razširi tudi v ideološkem smislu. Ni dovolj, če govorimo, da smo človekoljubna in humanitarna organizacija. Blizu gasilskega doma pa životari revna družina, v kateri sta doma bolezen in revščina. Današnji neusmiljeni svet se za take primere ne zmeni. »Saj morajo biti na svetu tudi reveži!« Taki smatrajo revščino kot neko potrebno zlo, ki naj se izloči, kakor kdo ve in zna... Toda za nas gasilce je stvar drugačna: Mi kot človekoljubna organizacija ne smemo slepo mimo takih primerov! Kakor je v Henriku Dunantu pri bitki blizu Solferina leta 1859. vzplamtel žarek pomoči, tako je tudi naša dolžnost, da se ob vsaki priliki pokažemo kot človekoljubni bratje, ki v sočloveku vidijo pravega sočloveka. Imamo v četah bogate in siromašne člane. Po pravilih ni razlike med nami, vendar bi tudi v enotni ideji ne smelo biti razlike! Vsi za enega, eden za vse! To geslo mora veljati za vsako pomoč, kjerkoli se najde kdo, ki je pomoči potreben.

V vaseh, daleč v hribih, kjer so gasilske čete, naj se njihovo delo ne omeji samo na reševanje pri požarih. Gre pri požaru predvsem za materialne vrednote. Pomislimo pa, da je najdragocenejša vrednota človeško življenje samo! Zakaj bi čete ne organizirale tudi prenosa bolnikov k zdravniku ali v bolnico? Vse to bi pomen in važnost gasilstva med ljudmi samo dvignilo. Istočasno z idejo pomoči v materialnih katastrofah bi se širila ljubezen do bližnjega. S tem pa bi pomagali vsaj z iskrico človekoljubja svojemu bližnjemu, zlasti v današnjih težkih časih.

Naj čete letos ob 60-letnici Rdečega križa premislijo nekoliko svoje razmere v krajih, naj se pogovore o nujnih primerih revščine in bolezni in naj si sestavijo načrt za pomoč.

S tem bodo gasilske čete postale zveste nositeljice prave ideje Rdečega križa. Gasilci, na plan za človekoljubje!

Dopisi

Okrožne vaje gasilske župe sreza Ljubljana okolica, dne 2. avgusta 1936. v Šmarju pri Ljubljani, pod vodstvom župn. odbornika tov. Franceta Gliha.

Vaj se je udeležilo 13 gasilskih čet z vso opremo, ki se jo uporablja pri požaru, in sicer pr. gas. čete: Šmarje, Skofljica, St. Jurij, Račna, Grosuplje, Mlačevo, Škocjan pri Turjaku, Orlje, Spodnja Slivnica, Lipoglav, Gatina, Ponova vas in Lavrica z 211 člani, 7 motornimi in 9 ročnimi brizgalnami ter z 2240 m cevi.

Vaje z orodjem so se vršile ob 15. uri v Šmarju.

Brizgalne se je porazdelilo na vzhodno, zahodno, severno in južno stran vasi. Znak alarma je dal rog iz zvonika ob 15. uri 3 minute. Prva je dala vodo severna stran ob 15. uri 4½ minute, druga zapadna stran ob 15. uri 5 minut, tretja — južna stran ob 15. uri 5½ minute, četrta vzhodna ob 15. uri 7 minut. Vse 4 strani so dale vodo v 4 minutah. Skupno brizganje je trajalo 3 minute, na znak roga se je vaja ustavila, na kar so

čete pripravile brizgalne za odhod. Po tej vaji so se vršile redovne vaje, ki so trajale približno 15 minut in pokazale, da so tudi take vaje za doseg brezhibnega delovanja čet in pravo disciplino zelo potrebne.

Po vaji se je zahvalil voditelj vaje tov. Fr. Gliha navzočim tov. predsednikom in vsem članom, da so se odzvali pozivu na skupno vajo v tako častnem številu, na kar jih je pozdravil z lepim nagovorom o gasilstvu v imenu gas. župe sreza Ljubljana okolica še tov. tajnik Franc Presetnik iz Šmartna.

Po nagovoru je bil razhod moštva k brizgalnam, na kar se je izvršil defilé čet z vso opremo.

Vaja je bila zaključena ob 16. uri.

Župni zlet župe gornjegrajske. V julijskem »Gasilcu« napovedani zlet vseh čet župe sreza Gornji grad se je dne 9. avgusta izvršil v najlepšem redu. Na našo okrožnico so vse četne uprave same organizirale prevoz svojega članstva v Logarjevo dolino z avtomobili oziroma omnibusi; mlajši gasilci pa so polni življenja in prepevačev v mlado letno jutro hiteli iz vseh predelov gornjesavinjske doline skupnemu cilju nasproti — v biser naših alpskih dolin — v Logarjevo dolino. Na opozorilo gas. župe na vozni red iz Solčave dalje proti Logarjevi dolini, določen od sreskega načelstva, da se v gotovih urah vrši promet samo proti Logarjevi dolini, v vmesnih urah pa obratno, so se vsi šoferji in kolesarji držali točno tega voznega reda, zato tudi ni bilo pri vsem velikem prometu na tej ozki cesti nikake nezgode. Pohvalno je za vse mlajše gasilce, da so se v tako lepem številu udeležili zleta na kolesih ter tako prepustili svoje sedeže na avtomobilih na razpolago starejšim gasilcem ter ženstvu, da so tudi ti spoznali sicer po svetu že dobro znano, nam najbližnjim pa še skoro nepoznano, prelepo Logarjevo dolino.

Okoli 8. ure so bile že skoro vse čete v Logarjevi dolini. Vrh Ojstrice, rdečkasto obrobjen v rani zarji in obdan s temnimi oblaki, je nudil prelepo sliko vsem izletnikom. Videlo se je na zarjavelih splavarskih obrazih v temnomodrih gasilskih uniformah, da v svojih dušah dojmijo ta nebeški prirodni čar: nekateri prirodno razposajeni, drugi omamljeni od prirodne krasote ter ginjeni do solz, so nudili simbolično sliko, kot bi tudi Ojstrica ganjena nad obiskom svojih rodniških otrok tupatam zarosila nad Logarjevo dolino.

V takem razpoloženju so se skoroda razbežali izletniki v notranjost Logarjeve doline, drugi do slapa in rojstva Savinje, tretje je priroda zvalila na Okrešelj, druge zopet še dalje v planinski raj. Za 10. uro napovedana sv. maša za gasilce se je tako zakasnila za pol ure. Toda gasilcev in drugih izletnikov, ljubiteljev narave in svoje svete zemlje, le ni bilo še nazaj. Pri službi božji se je sicer romantična cerkvena napolnila vernikov pač zato, ker je majhna.

Po službi božji se je vršila delna župna vaja treh čet (Solčava, Luče, Ljubno), trojice najbližjih Logarjevi dolini, pri Podbrežniku. Nebo se je medtem zjasnilo in je bila slika gašenja obsežnega, lesenega gospodarskega poslopja nadvse lepa. Sedem gasilskih cevi je v nekaj minutah začelo brizgati vodo na strehe; mavrica pa se je poigravala z vodenimi kapljami. V eni sapi je prihitel šef fotoateljaja »Pavo« iz Mozirja na kraj vaje in fotografiral tudi ta prizor, kakor je pohvalno napravil še več drugih posnetkov z našega izleta. Po vaji se je tov. župni starešina s sodelujočimi četami strokovno pogovoril o brezhibni vaji z ozirom na resničen požar.

Po vaji je bil odmor do 2. ure popoldne, da se gasilci medsebojno spoznajo, pokramljava ter okrepčajo. Oglasila se je pesem po Logarjevi dolini in veselo in zvonko so se odbijali od skalnatih sten akordi naših veselih in melanholičnih pesmi.

Povsem drugo sliko je nudil »zbor« ob 14. uri. Večina izletnikov se je vrnila s planin, preostali pa so bili, vzhiceni nad prelepim dnevom, prav židane volje. Zbor se je hitro izvršil po četah, nakar so se vsi izletniki — mnogo jih je ostalo še v planinah — slikali na sadnem vrtu pri Logarju. Po slikanju pa se je vse gasilstvo formiralo v tri velike čete. Tu pa so zadoneli zvoki godbe na pihala iz Ljubnega. Godbeniki v svojih pestrih narodnih nošah. V spremstvu tovariške čete iz Solčave in pod vodstvom g. učitelja Grgiča, predsednika te čete, so nam prišli nasproti, da nas popeljejo na veselični prostor Solčavske čete pri Podbrežniku. Ker je ta četa potrebna materialne in moralne podpore, je na povabilo župe priredila na izletni dan vrtno veselico v Logarjevi dolini. Tako smo v dvojnih vrstah odkorakali na veselico, ki je bila edinstvena: gorski svet, alpske cvetlice, okoli nas temni smrekovi gozdovi, pred nami skalnate stene Ojstrice in v sredi tega raja pa vesele koračnice in akordi znane Ljubenske godbe.

Pod večer so se vrnili s planin poslednji izletniki in prihiteli zadovoljni in smejočih se obrazov med nas ter povzdignili že itak dobro razpoloženje.

Prehitro so minule ure v tem zemeljskem raji in pod noč so se začeli poslavljati izletniki od svojih tovarišev in novih prijateljev. Izginjali so avtomobili polni petja drug za drugim v noč proti svojim domovom.

Vsi gasilci, bilo jih je preko 200, ter njihovi prijatelji so enodušno izrazili željo, da bi se še večkrat sešli v predelih naše Savinjske doline.

V Zg. Šiški je umrl g. Nasran Valentin. Pokojnik je bil ustanovitelj ter 31 let marljiv član gasilske čete v Zg. Šiški, udeleževal se je vsepovsodi ter bil do uveljavljenja gasilskega zakona ves čas četovodja, z uveljavljenjem zakona pa je stopil v rezervo. Bodi agilnemu članu lahka zemljica!

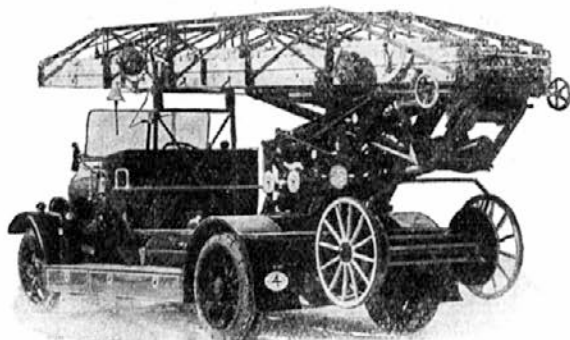
Trgovina gasilske opreme in potrebščin

Fran Samsa

Zagreb, Marulićev trg šte. 12 A

lastnik: Šime Despotović

zastopnik prve svetovne tovarne gasilskih strojev in lestev C. D. MAGIRUS v Ulmu ob Donavi, katera edino sama izdeluje vse vrste lestev, počenši od 2 do 60 m višine, vse vrste brizgaln od 14 do 120 KS za 400–3600 litrov vode v minuti z 12 curki itd., s katerimi oskrbuje ves svet.

Tvrdka MAGIRUS vodi na vsem svetu, a tvrdka SAMSA vodi v naših krajih preko trideset let. Poleg vseh strojev in opreme za gasilstvo osobito priporočam najmodernejše plinske maske in opremo proti vsem plinom po brezkonkurenčnih cenah.

Gasilci, kupujte edino Magirusove najpopolnejše stroje, kateri gasijo z vodo in peno.

UČITELJSKA TISKARNA reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6

tiska vse za Vas, i. s.: društveno glasilo, tiskovine, pisemski papir, vabila, posetnice, letake, lepake, cenike, kataloge in še mnogo drugega

KNJIGARNA

**LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6
MARIBOR, PALAČA BAN. HRANILNICE**

ima bogato zalogo leposlovnih in strokovnih knjig za Vaše knjižnice in za Vašo osebno uporabo. Poleg slovenskih knjig ima tudi zalogo drugih slovanskih, francoskih, angleških in nemških knjig. — Revije, časopisi, znanstveni listi. — Velika zaloga slik.

Pišite po kataloge in cenike!